

IV.

PLATNÉ ZNĚNÍ

části ustanovení vyhlášky č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn:

§ 1

Úvodní ustanovení

(1) Hospodářská zvířata se chovají s ohledem na druh a věkovou kategorii nebo hmotnost a další specifické požadavky na jejich ochranu a pohodu podle minimálních standardů stanovených zákonem, mezinárodními smlouvami,¹⁾ kterými je Česká republika vázána, a v souladu s právem Evropských společenství.²⁾

(2) Tato vyhláška dále upravuje minimální standardy pro chov koní, oslů a jejich kříženců, kteří jsou chováni jako zvířata v zájmovém chovu.

§ 1a

Pojmy

Pro účely této vyhlášky se rozumí

- a) stájí zařízení^{2a)} pro ustájení hospodářských zvířat,
- b) boxem vymezená část stáje určená k pobytu hospodářského zvířete nebo hospodářských zvířat; boxem se rozumí i kotec,
- c) chodbou část podlahové plochy stáje, zpravidla mezi řadou vazných stání nebo boxů, určená zejména k péči o hospodářská zvířata, včetně jejich přemísťování,
- d) roštovou podlahou podlahová plocha stáje nebo její části, opatřená rošty nebo štěrbinami, umožňujícími zejména propad výkalů a vody do podroštového prostoru,
- e) **automatickým dojícím systémem roboticky komplexně řízený systém automatického dojení, který současně zajišťuje plně řízený pohyb stáda ve stáji a požadavky dojnic na krmení, napájení a odpočinek, a to pomocí jednosměrného a výběrového systému branek, které dělí stáj na různé části, určují, zda bude povoleno dojení či nikoliv, směřují dojnice do dojící jednotky nebo do jiné části stáje, a to na základě kritérií stanovených chovatelem.**

§ 1b

Minimální standardy zařízení pro hospodářská zvířata

(1) Stáje musí být v souladu s použitou technologií chovu dispozičně, technicky a provozně řešeny tak, aby cirkulace vzduchu, prašnost, teplota a relativní vlhkost vzduchu, koncentrace plynů, osvětlení a hluchnost byly udrženy v mezích, které nejsou pro zvířata škodlivé.

(2) Dispoziční, technické a provozní řešení stájí musí v souladu s použitou technologií chovu

- a) umožnit denní kontrolu zdravotního stavu, kondice a pohody hospodářských zvířat,

- b) umožnit denní kontrolu stavu technického a technologického zařízení,
- c) zabránit vstupu nepovolaných osob a omezit vniknutí jiných zvířat,
- d) umožnit mechanickou očistu, dezinfekci, dezinfekci a deratizaci,
- e) umožnit veterinární vyšetření a ošetření, podání látek zvířatům a odběr vzorků,
- f) umožnit vyčlenění odděleného prostoru pro hospodářská zvířata vyžadující mimořádnou péči, zvířata poraněná, nemocná nebo podezřelá z nákazy,
- g) umožnit bezpečné provedení úkonů a činností souvisejících s chovem zvířat a údržbou zařízení.

(3) Box musí být rozměrově a provedením diferencován podle technologie ustájení, druhu a věkové kategorie nebo hmotnosti hospodářských zvířat. Je-li k hrazení použita stranová zábrana, musí vymezovat polohu hospodářského zvířete při ležení a stání na určené ploše, zamezovat kálení hospodářského zvířete na sousední místo a vzájemnému překážení při vstávání a lehání hospodářských zvířat ve stání nebo v boxu při volném ustájení, případně zamezovat ohrožení nebo narušení pohody nebo ohrožení nebo poškození zdraví nebo života mláďat.

(4) Podlahy

- a) musí odpovídat hmotnosti hospodářských zvířat,
- b) musí v místech ustájení snižovat na minimum rizika uklouznutí a nesmí vyvolávat u hospodářských zvířat zranění, když se s nimi hospodářská zvířata dostanou do kontaktu^{2b)},
- c) roštové musí mít roštnice s odpovídající pevnou náslapnou plochou a šířkou štěrbin podle druhu, věkové kategorie a hmotnosti zvířat, šířka štěrbin musí zabraňovat vsunutí končetiny hospodářského zvířete, hrany roštnic musí být neostré, bez odštěpů s minimálním převýšením roštnic.

(5) Rampy, lávky a můstky pro naložení a vyložení hospodářských zvířat, zřizované jako součást stáje, a pohyblivé dopravní pásy pro kontejnery musí být opatřeny protiskluzovou úpravou povrchu a bočním hrazením, zabraňujícím pádu hospodářského zvířete nebo kontejneru s hospodářskými zvířaty; výškové nerovnosti nesmí přesáhnout 0,2 m a šířka mezer v podlaze nebo mezi dvěma podlahami musí zabránit vsunutí končetiny hospodářského zvířete. Rampy, lávky a můstky nesmějí být pro prasata, telata a koně strmější než úhel 20°, tj. 36,4 % k horizontální rovině, a pro ovce a skot vyjma telata než úhel 26° 34', tj. 50 % k horizontální rovině. Pokud je sklon strmější než 10°, tj. 17,6 % k horizontální rovině, musí být rampy, lávky a můstky konstruovány tak, aby zvířata mohla bez rizika nebo potíží vyjít nahoru či sejít dolů.

(6) Materiál, který je používán pro výstavbu ustájení, a zvláště pro koryta a žlaby, jakož i zařízení, s nímž mohou zvířata přijít do styku, nesmí být pro ně škodlivé a musí být vhodné pro důkladné čištění a dezinfekci. Ustájení a instalace pro zajištění bezpečnosti hospodářských zvířat musí být konstruovány a udržovány tak, aby neměly ostré okraje či hrany nebo výčnělky, jež by mohly zvířata zranit.

§ 1c

Obecné požadavky na chov hospodářských zvířat

Při chovu hospodářských zvířat

- a) je třeba hospodářská zvířata od narození navkat na přítomnost člověka, kontakt s ním a provádění základních chovatelských úkonů a používání chovatelských zařízení, vybavení a pomůcek,
- b) je třeba věnovat zvýšenou pozornost březím samicím, samicím po porodu, kojícím samicím a jejich mláďatům,

- c) je možné jejich trvalé umístění v zimním období pouze ve výběžích nebo na pastvinách, pokud byla takto chovaná zvířata na tento způsob chovu v daných klimatických podmínkách již dostatečně navykána a takový způsob chovu jim nepůsobí utrpení,
- d) musí být ve výběžích nebo na pastvinách zabezpečeno, aby zdroje vody nezamrzly a byly hospodářským zvířatům přístupné,
- e) nelze hospodářská zvířata jakékoliv věkové kategorie uvedená v této vyhlášce používat a cvičit jako jízdni zvířata pro člověka nebo na ně z jiných důvodů nasedat, s výjimkou koní, oslů a jejich kříženců, nebo je používat pro zápasy,
- f) nesmí být omezena volnost pohybu hospodářských zvířat ve výběžích nebo na pastvinách připevněním závaží nebo jiného podobného předmětu k hospodářským zvířatům; volnost pohybu hospodářských zvířat nesmí být dále omezena svázáním hospodářských zvířat nebo svázáním různých částí těla hospodářských zvířat, nebo svázáním více hospodářských zvířat k sobě.

§ 2

Minimální standardy pro ochranu skotu

(1) Minimální standardy pro ochranu kategorie skotu ve věku do šesti měsíců (dále jen „telata“) stanoví následující podmínky

- a) po porodu ošetřovatel v intenzivních chovech skotu zkontroluje a zabezpečí základní ošetření krávy a telete, včetně ošetření pupku telete vhodnou desinfekcí, a zajistí, aby novorozené tele přijalo co nejdříve, nejpozději do 6 hodin po narození, dostatečné množství mleziva od matky nebo z jiného zdroje,
- b) telata nesmí být uvázána, kromě telat chovaných ve stádě, která mohou být uvázána během krmení mlékem nebo jeho náhražkou, maximálně však 1 hodinu,
- c) telatům nesmí být nasazován náhubek,
- d) všechna telata musí být krmena alespoň dvakrát denně, pro všechna telata ustájená ve skupině, která nejsou krmena do nasycení podle vlastní potřeby zvířete nebo pomocí automatického krmného systému, musí být zajištěn přístup ke krmivu ve stejné době, jako mají ostatní telata ve skupině; při horkém počasí nebo nemocným telatům se čerstvá voda poskytuje neustále,
- e) strava pro telata musí obsahovat tolik železa, aby byla zajištěna průměrná hladina krevního hemoglobinu, minimálně však 4,5 mmol/litr, každé tele starší dvou týdnů musí dostávat stravu obsahující vlákninu v minimálním množství zvyšujícím se postupně od 50 g do 250 g pro telata ve stáří 8 až 20 týdnů,
- f) šířka individuálního kotce pro telata musí odpovídat minimálně kohoutkové výšce telete, měřeno ve stoje, a délka kotce musí být minimálně rovna délce těla měřené od rostrálního okraje mulce po kaudální okraj hrbolu kyčelního vynásobeného koeficientem 1,1. Individuální kotce pro telata, kromě vyhrazených pro izolaci nemocných zvířat, nesmějí mít celistvé stěny, ale stěny s otvory, které poskytují telatům přímý vizuální a hmatový kontakt s ostatními; toto ustanovení se však nevztahuje na telata, která jsou chována se svými matkami z důvodu kojení, a stáje, kde je ustájeno méně než 6 telat,
- g) tele starší osmi týdnů nesmí být drženo v individuálním kotci, pokud podle veterinárního lékaře jeho zdravotní stav a jeho chování nevyžaduje izolaci a individuální péči; toto ustanovení se však nevztahuje na telata, která jsou chována se svými matkami z důvodu kojení, a stáje, kde je ustájeno méně než 6 telat,
- h) pro telata chovaná ve skupinách je prostor bez překážek pro jedno tele o živé hmotnosti do 150 kg přinejmenším 1,5 m²; 1,7 m² pro tele od 150 do 220 kg živé hmotnosti a přinejmenším 1,8 m² pro tele nad 220 kg živé hmotnosti,
- i) ve stájích s telaty musí být zajištěno přirozené nebo umělé osvětlení; při použití umělého osvětlení nejméně po dobu od 9 do 17 hodin v intenzitě odpovídající přirozenému světlu,
- j) pro telata ustájená ve stájích nebo boxech je zajištěno podestlání vhodnou podestýlkou; to se vztahuje zejména na telata mladší než dva týdny a telata v izolaci,
- k) ~~telata do věku jednoho týdne a telata s neúplně zhojeným pupkem se smí přemísťovat~~

- z hospodářství, v němž se narodila, jen v mimořádných případech; při přemísťování telat a jejich přepravě na trh je nezbytné zajistit opatření k ochraně jejich zdraví a pohody,
- l)k) u telat chovaných v budovách musí být chovatelem zabezpečena jejich prohlídka nejméně dvakrát denně a u telat, která nejsou chována v budovách, nejméně jedenkrát denně,
 - m)l) stáje, kotce, zařízení a potřeby používané pro telata musí být řádně čištěny a dezinfikovány, aby se zabránilo přenosu infekce a usídlení patogenních organismů; trus, moč a nespotřebované nebo vysypané či vylité krmivo musí být odstraňovány tak, aby se omezil zápach na minimum^{2e)},
 - n)m) podlahy musí být hladké, avšak nikoliv kluzké, aby se předešlo poranění telat, a musí být řešeny tak, aby telatům při stání nebo ležení nezpůsobovaly útrapy nebo poranění; musí být vhodné s ohledem na velikost a hmotnost telat a musí tvořit pevný, rovný a stabilní povrch,
 - o)n) při manipulaci s telaty se nesmí používat poháněcí nástroje využívající elektrický výboj.

(2) Ustanovení odstavce 1 se vztahují na nově budované nebo rekonstruované stáje pro telata a od 31. prosince 2006 se vztahují na všechny stáje pro telata.

(3) Minimální standardy pro ochranu kategorie plemeníků evidovaných podle zvláštních právních předpisů⁴⁾ pro využití v přirozené plemenitbě a inseminaci a pro odchovávané plemenné býčky ve věku od šesti měsíců (dále jen „plemenní býci“) stanoví následující podmínky

- a) plocha pro připouštění se řeší a udržuje tak, aby se předcházelo zranění plemenného býka nebo plemence,
- b) mechanická zařízení nutící plemenné býky k pohybu mohou být zapínána na potřebnou dobu pod podmínkou, že jsou náležitě kontrolována a individuálně upravena,
- c) minimální plocha pro individuální ustájení plemenného býka v boxu je 16 m² a v případě hmotnosti větší než 1000 kg musí být na každých 60 kg živé hmotnosti plocha zvětšena o 1,0 m²,
- d) trvalé uvazování plemenných býků řetězem kolem celého krku se nesmí používat.

(4) Plemenné býky je možné navykat a využívat pro naskočení jiného plemenného býka při odběru semene.

(5) Zvláštní pozornost se musí věnovat stavu paznehtů u všech kategorií dospělého skotu; mezi preventivní opatření patří kontrola stavu paznehtů a paznehtářská úprava prováděná v pravidelných intervalech tak, aby nedocházelo k přerůstání rohoviny nebo jinému poškození paznehtu a bolestivým stavům vyvolávajícím změnu fyziologického postoje nebo pohyblivosti zvířat.

(6) Minimální standardy pro ochranu kategorie býků a jalovic, kteří nejsou evidováni podle zvláštních právních předpisů⁴⁾ k využití v plemenitbě ve věku od šesti měsíců (dále jen „skot ve výkrmu“) stanoví následující podmínky

- a) ve skupinách nesmí být volně chován společně skot s rohy a bez rohů, pokud nemá volný přístup do výběhu nebo na pastvu,
- b) k prevenci vzájemného naskakování býků nesmí být používány vodiče pod elektrickým napětím.

(7) Minimální standardy pro ochranu kategorie plemenic skotu a jalovic ve věku od šesti měsíců, které jsou evidovány podle zvláštních právních předpisů,⁴⁾ k využití v plemenitbě nebo jsou pro tento účel odchovávány (dále jen „krávy a jalovice“), stanoví následující podmínky

- a) počet zvířat ve volném ustájení nesmí být větší než počet boxů a počet míst v krmišti, pokud není objemné krmivo podáváno do nasycení podle vlastní potřeby zvířete; prostory včetně chodeb a výběhů zajišťují takové podmínky, aby se předešlo neúměrným skupinovým tlakům; **to neplatí ve stájích s plně řízeným pohybem krav**

- a automatickým dojícím systémem,**
- b) ve stájích s plně řízeným pohybem krav a automatickým dojícím systémem**
- 1. je možné navýšit počet ustájených zvířat až o 20 % oproti počtu lehacích boxů, pokud je objemné krmivo podáváno do nasycení podle vlastní potřeby zvířete a pokud systém řízení pohybu zvířat zajistí, aby počet zvířat v prostoru s lehacími boxy nebyl větší než počet těchto boxů,**
 - 2. musí být zajištěn odpovídající počet dojících jednotek na počet dojnic, nesmí docházet ke snížení průchodnosti dojícího boxu a nadměrné kumulaci dojnic čekajících na dojení,**
- b)c) k omezení pohybu krav a jalovic na stání, zejména při jejich dojení nebo pro omezení kálení a močení do určitého prostoru hnojné uličky, se nesmí používat vodiče pod elektrickým napětím,**
- e)d) mechanická zařízení nutící krávy nebo jalovice k pohybu mohou být zapínána na potřebnou dobu pod podmínkou, že jsou náležitě kontrolována a individuálně upravena; v období posledních 2 měsíců březosti nesmí být tato zařízení používána,**
- e)e) dojící technika musí být zvolena a dojící zařízení udržováno tak, aby se předešlo poškozování mléčné žlázy. Ošetřovatel dojnic musí ovládat používané technologické zařízení pro dojení a kontrolu správnosti jeho použití. Při každodenní prohlídce zvířat musí být věnována pozornost mléčné žláze a pohlavním orgánům. Případný vznik abnormalit je třeba zvláště pečlivě sledovat během posledního měsíce březosti,**
- e)f) kráva nebo jalovice při používání stájí v intenzivních chovech se před porodem a po něm ustájí v boxu s pevnou podlahou a podestýlkou,**
- f)g) ošetřovatel krav nebo jalovic musí ovládat techniku telení, věnuje zvláštní pozornost hygieně, zejména při asistovaných porodech; vznikne-li podezření, že porod bude obtížný, nebo není-li možné vybatit tele manuálně bez vážného nebezpečí pro krávu nebo tele, je třeba vyžádat bez odkladu pomoc veterinárního lékaře. Při porodu prováděném ošetřovatelem nelze používat mechanické pomůcky s výjimkou ručně ovládaných provazů; ve výjimečných případech lze použít ruční porodní pákou ovládané provazy, pokud je možné je rychle uvolnit.**

(8) Ke střežení skotu lze používat psy pouze tehdy, jsou-li pro tento účel vycvičeni, a to po době pozvolného navykání.

(9) Další požadavky na prostory pro ustájení skotu stanoví příloha č. 1 této vyhlášky.

§ 4

Minimální standardy pro ochranu ovcí a koz

Minimální standardy pro ochranu ovcí a koz stanoví následující podmínky

- a) žebřiny na seno a žlaby na krmivo a krmné doplňky musí být řešeny a umístěny tak, aby se zabránilo vzniku poranění nebo poškození očí a aby ovce nebo kozy nebyly ohroženy pádem žebřin nebo balíků krmiva,
- b) napáječky musí být řešeny a umístěny tak, aby se snížila na minimum možnost kontaminace výkaly nebo močí, riziko zmrznutí nebo rozlévání vody a předešlo se zranění; ošetřovatel je udržuje čisté a kontroluje nejméně jednou denně, při extrémních výkyvech počasí i častěji,
- c) zvláštní péče se musí věnovat udržování nástrojů používaných ke stříhání, označování zvířat a aplikaci antiparazitárních preparátů a vybavení na antiparazitární koupele ovcí v provozuschopném stavu. Ústí podavačů léků musí mít velikost odpovídající věku a plemeni ošetřovaných ovcí,

- d) pokud chovatel nemá potřebné zkušenosti ve všech otázkách chovu, mezi něž patří manipulace s ovci, asistence při porodech, dojení, stříhání, pokud se provádí, všechny prováděné metody koupelí a postřiků, úpravy paznehtů a ostatní jednoduché preventivní a léčebné zákroky podle pokynů veterinárního lékaře, musí si zajistit odbornou pomoc nebo dostupnost takového vybavení, které mu řešení běžných provozních problémů umožní,
- e) ovce a kozy lze jen výjimečně chovat jednotlivě, ve stájích musejí být plemence ovcí a koz před porodem a plemence ovcí a koz, které již rodily, ustájeny ve skupinových kotcích, pouze v období porodů a kojení mláďat mohou být ustájeny v individuálních kotcích; porody na pastvinách mohou probíhat jen u ovcí a koz, které jsou adaptovány na prostředí a místní podmínky,
- f) dospělé ovce plemen chovaných pro produkci vlny se minimálně jednou za rok ostříhají. Stříhací strojky musejí být pravidelně čištěny a dezinfikovány, aby byly v provozuschopném stavu, a jejich provedení musí být přiměřené velikosti a věku zvířat. Před a během stříhání se s ovci zachází opatrně, aby se předešlo zranění. Rány způsobené během stříhání musejí být okamžitě ošetřeny,
- g) ostříhané ovce se nevyhánějí mimo ustájovací prostory, pokud lze ve vztahu ke klimatickým podmínkám předpokládat, že ostříhání rouna bude mít škodlivý vliv na jejich zdravotní a kondiční stav,
- h) zvláštní pozornost se musí věnovat stavu paznehtů; mezi preventivní opatření patří úprava paznehtů prováděná v pravidelných intervalech, aby se omezilo šíření hniloby paznehtů a jiných infekcí. Ovce nesmí být vypouštěny na pastviny, na nichž hrozí vážné nebezpečí kontaminace. Vchody a východy budov a výběhů se udržují v dobrém stavu, bez překážek a upravené tak, aby nedocházelo ke zranění zvířat nebo poškozování rouna,
- i) ohrazení musí být řádně provedeno a udržováno, aby se předešlo úniku a riziku poranění ovcí nebo koz. Při použití drátěného pletiva musí být ohrazení často kontrolováno a udržováno v napjatém stavu, aby se do něj zejména rohaté ovce nebo rohaté kozy nezachytávaly. Elektrické ohradníky musí být řešeny a udržovány tak, aby elektrický impuls nebo dotek vyvolal jen okamžité zneklidnění ovce,
- j) ke střežení ovcí nebo koz lze používat psy pouze tehdy, jsou-li pro tento účel vycvičeni, a to po době pozvolného navykání,
- k) **ovce a kozy musí být prohlédnuty nejméně jednou denně**; jsou-li ovce nebo kozy chovány venku v bezpečných extenzivních podmínkách a je-li příznivé počasí, provádí se zevrubná kontrola zvířat a zařízení pro chov zvířat nejméně jedenkrát týdně. Prohlídky se však musí provádět častěji, **než je uvedeno ve větě první**, je-li pohoda ovcí nebo koz ohrožena, a to zejména v době porodů, po ostříhání nebo koupeli, v době zvýšeného nebezpečí napadení mouchami nebo predátory a po významných změnách v řízení chovu nebo jiných podmínkách,
- l) biologická potřeba vody je u ovcí a koz kryta každodenně buď tak, že je jim podávána voda v dostatečném množství a náležitě kvalitě, nebo je jim podáváno krmivo s dostatečným obsahem vody. Možná je i kombinace obou způsobů. Pouze krmivo s dostatečným množstvím vody nelze podávat u ovcí a koz v laktaci,
- m) podlahová plocha ve stájích pro ovce a kozy musí být minimálně
 1. 0,15 m² na 10 kg živé hmotnosti u bahnic nebo koz,
 2. 0,15 m² na 10 kg živé hmotnosti u jehňat nebo kůzlat,
 3. 0,25 m² na 10 kg živé hmotnosti u plemenných beranů nebo kozlů ve skupinovém kotci,
 4. 0,30 m² na 10 kg živé hmotnosti u plemenných beranů nebo kozlů v individuálním kotci.

§ 5

Minimální standardy pro ochranu koní, oslů a jejich kříženců chovaných jako zvířata hospodářská

Minimální standardy pro ochranu koní **chovaných jako zvířata hospodářská** se vztahují na koně a přiměřeně i na osly a jejich křížence **chované jako zvířata hospodářská** (dále jen „koně“). Stanovují se následující podmínky

- a) vazná stání mezi jednotlivými koňmi se oddělují stranovými zábranami,
- b) výška ke stropu ve stáji, kde jsou koně drženi nebo příležitostně uvázáni, musí být 1,5násobkem hůlkové výšky v kohoutku, ale nejméně 2,20 m; výška stropu se měří od úrovně podlahy, na které kůň stojí, ke konstrukci střechy nebo k jinému nejnižšímu stavebnímu prvku stáje; dveřní otvory, kudy koně procházejí, musejí mít takový tvar, aby jimi koně mohli procházet klidně a bezpečně; volný průchod ve stájových dveřích a dveřích boxu musí být minimálně 1,20 x 2,20 m; toto ustanovení se vztahuje od 1. 1. 2012 na nově budované stáje nebo poprvé do provozu uváděné stáje,
- c) při uvazování koní smí být použita pouze ohlávka nebo nákrční řemen. Toto neplatí při příležitostném uvazování. Kůň, který je ustájen ve stání, musí být uvázán tak, aby mohl ležet s hlavou položenou na zemi,
- d) při venkovním chovu delším než 24 hodin nepřetržitě je třeba zajistit na pastvině nebo ve výběhu napájecí zařízení a v případě celoročního pastevního odchovu přístřešek, pokud koně nemají přímý přístup do stáje,
- e) prostory, zejména vchody a východy budov a výběhů, se udržují bez překážek a cizích předmětů upravené tak, aby nedocházelo ke zranění zvířat,
- f) pro všechny koně starší než dva týdny, kteří nejsou napájeni podle vlastní potřeby zvířete nebo pomocí automatického napájecího systému, musí být jejich potřeba tekutin kryta napájením minimálně třikrát denně,
- g) pro všechny koně ustájené ve skupině, kteří nejsou krmeni do nasycení podle vlastní potřeby zvířete nebo pomocí automatického krmného systému, se zajistí přístup ke krmivu ve stejné době jako pro ostatní koně ve skupině; krmení se podává nejméně dvakrát denně a krmná dávka musí obsahovat stravitelnou vlákninu v dostatečném množství,
- h) ve stájích se hřibaty musí být zajištěno přirozené nebo umělé osvětlení; při použití umělého osvětlení po dobu od 9 do 17 hodin v intenzitě odpovídající přirozenému světlu,
- i) pro hřibata ustájená ve stájích se musí podestýlat vhodnou podestýlkou; to se vztahuje zejména na hřibata mladší než dva týdny,
- j) pro hřibata se nesmí používat nasazení náhubku nebo trvalé uvázání hřiběte v období do odstavu,
- k) kopyta koní musejí být pravidelně prohlížena. V případě potřeby musí být provedena úprava kopyt, aby nedocházelo k přerůstání rohoviny nebo jinému poškození kopyt, kopyta se v případě potřeby okovávají nebo opatří jinou ochranou,
- l) technika připouštění a plocha pro připouštění koní se řeší tak, aby se předcházelo zranění plemenného hřebce nebo plemenné klisny,
- m) mechanická zařízení nutící zvířata k pohybu smí být zapínána na potřebnou dobu pod podmínkou, že jsou náležitě kontrolována a individuálně upravena; u klisen v období posledních 2 měsíců březosti nesmí být tato zařízení používána,
- n) vybavení, používané postroje a pomůcky mají být přiměřené stavbě těla, věkovým schopnostem a výkonnosti koně, nesmí mu působit poškození nebo poranění; pomůcky a vybavení využívající elektrický impuls, elektrické poháněče, ostruhy s ostrými výběžky nebo hroty se nesmí používat; jsou-li na ostruze kolečka, musí se volně otáčet,
- o) stájové chodby musejí mít minimálně šířku
 1. ve dvouřadých stájích 3 m,
 2. mezi dvěma řadami boxů, nebo řadou boxů a stěnou 3 m,
 3. mezi dvěma řadami boxů, nebo řadou boxů a stěnou, při zasouvacích dveřích boxů 2,5 m,

4. mezi dvěma řadami boxů, když jsou koně sedláni ve stáji, 3,5 m; toto ustanovení se vztahuje od 1. 1. 2012 na nově budované stáje nebo poprvé do provozu uváděné stáje,
- p) podlaha stání musí být v přední třetině vodorovná, v zadní části se sklonem minimálně 1,5 %, podlahy loží k volnému ustájení a podlaha boxu musí mít minimální sklon 1,5 %; toto ustanovení se vztahuje od 1. 1. 2012 na nově budované stáje nebo poprvé do provozu uváděné stáje,
- q) další požadavky na prostory pro ustájení koní stanoví příloha č. 3 této vyhlášky, která se od 1. 1. 2012 vztahuje na nově budované stáje nebo poprvé do provozu uváděné stáje.

§ 5a

Minimální standardy pro ochranu koní, oslů a jejich kříženců chovaných jako zvířata v zájmovém chovu

(1) Ustanovení § 1a se vztahuje na koně, osly a jejich křížence chované jako zvířata v zájmovém chovu obdobně.

(2) Chovatel koní chovaných jako zvířata v zájmovém chovu a přiměřené také chovatel oslů a kříženců koní a oslů chovaných jako zvířata v zájmovém chovu musí dodržovat

- a) minimální standardy zařízení uvedené v § 1b,
b) obecné požadavky na chov zvířat uvedené v § 1c,
c) minimální standardy pro ochranu koní, oslů a jejich kříženců uvedené v § 5 písm. a) a c) až n), a
d) jedná-li se o nově budované, rekonstruované nebo poprvé do provozu uváděné stáje, minimální standardy pro ochranu koní uvedené v § 5 písm. b) a o) až q).

§ 12

Minimální standardy pro ochranu běžců ve farmovém chovu

~~(1) Minimální standardy ochrany faremně chovaných běžců, zejména druhů pštros dvouprstý (*Struthio camelus*), nandu pampový (*Rhea americana*) a emu hnědý (*Dromaius novaehollandiae*) stanoví následující podmínky~~

- ~~a) oplocení hospodářství je minimálně 180 cm vysoké, v rozích zaoblené, dostatečně silné a bezpečné, aby v případě nárazu nedocházelo k poranění běžců. Farma musí být zabezpečena proti vnikání větších druhů volně žijících zvířat nebo toulavých psů,~~
~~b) minimální velikost výběhu pro 3 dospělé pštrosy je 1000 m², na každého dalšího dospělého jedince navíc 800 m²; nejkratší strana výběhu nesmí být kratší než 10 m a minimálně jedna strana musí dosahovat délky 100 m,~~
~~c) minimální velikost výběhu pro 3 dospělé nandu nebo emu je 500 m², na každého dalšího dospělého jedince navíc 250 m²; nejkratší strana výběhu nesmí být kratší než 7 m a minimálně jedna strana musí dosahovat délky 70 m,~~
~~d) v jednom výběhu může být chována pouze jedna chovná skupina, tj. 1 chovný samec a 1 až 5 chovných samic. Zabrání se tak fyzickému kontaktu mezi jednotlivými chovnými skupinami, v některých případech je nezbytná i vizuální bariéra.~~

~~(2) Minimální výška přístřešku pro dospělé pštrosy je 3 m. Minimální šířka dveří a průchodů je 150 cm. Stěny uzavírají přístřešek ze tří stran a uzavírací systém v něm umožňuje oddělení samce. Minimální plocha pro pštrosy je 10 m² na 1 dospělý kus, pro mláďata se od vylíhnutí do 6 měsíců věku zvětšuje postupně od 0,25 m² do 2 m² na 1 kus,~~

minimální celková plocha kotce pro tuto kategorii je 30 m².

~~(3) Minimální výška přístřešku pro dospělé nandu a emu je 2,5 m. Minimální šířka dveří a průchodů je 150 cm. Stěny uzavírají přístřešek ze tří stran a uzavírací systém v něm umožňuje oddělení samce. Plocha má pro nandu a emu dosahovat minimálně 5 m² na 1 dospělý kus, pro mláďata se od vylíhnutí do 6 měsíců věku zvětšuje postupně od 0,25 m² do 2 m² na 1 kus, minimální celková plocha kotce pro tuto kategorii je 20 m². Maximální počet ve skupině mladých běžců je 40 jedinců.~~

~~———— (4) Individuálně smí být držen pštros, nandu a emu jen po dobu nezbytnou při nemoci, poranění nebo v době agresivního chování. Při tom mu musí být umožněno vidět a slyšet ostatní ptáky v chovu.~~

§ 12

Minimální standardy pro ochranu běžců

(1) Minimální standardy ochrany běžců, zejména druhů pštros dvouprstý (*Struthio camelus*), nandu pampový (*Rhea americana*) a emu hnědý (*Dromaius novaehollandiae*) stanoví následující podmínky

- a) oplocení hospodářství je minimálně 180 cm vysoké, v rozích zaoblené, dostatečně silné a bezpečné, aby v případě nárazu nedocházelo k poranění běžců. Zařízení musí být zabezpečena proti vnikání větších druhů volně žijících zvířat nebo toulavých psů,**
- b) minimální velikost výběhu na každého dospělého pštrosa je 300 m²,**
- c) minimální velikost výběhu na každého dospělého nandu nebo emu je 100 m².**

(2) Stáje nebo přístřešky pro pštrosy, nandu a emu musí být vzdušné, větratelné a zabraňovat průvanu. Výška stropu musí umožňovat volný pohyb stojícího zvířete. Veškeré průchody musí umožňovat bezpečný pohyb zvířete bez možnosti poranění.

(3) Minimální plocha stáje nebo přístřešku na jednoho pštrosa je pro

- a) dospělý kus 5 m², kdy minimální celková plocha pro tuto kategorii je 30 m²,**
- b) mladý kus ve věku 1 až 2 roky postupně zvětšována od 2 m² do 4 m², kdy minimální celková plocha pro tuto kategorii je 30 m²,**
- c) kuře od vylíhnutí do 1 roku postupně zvětšována od 0,30 m² do 2 m², kdy minimální celková plocha pro tuto kategorii je 5 m².**

(4) Minimální plocha stáje nebo přístřešku na jednoho nandu nebo emu je pro

- a) dospělý kus 2 m², kdy minimální celková plocha pro tuto kategorii je 15 m²,**
- b) mladý kus ve věku 1 až 2 roky postupně zvětšována od 0,8 m² do 1,5 m², kdy minimální celková plocha pro tuto kategorii je 15 m²,**
- c) kuře od vylíhnutí do věku 1 roku postupně zvětšována od 0,15 m² do 0,8 m², kdy minimální celková plocha pro tuto kategorii je 2 m².**

(5) Individuálně smí být držen pštros, nandu a emu jen po dobu nezbytnou při nemoci, poranění nebo v době agresivního chování. Při tom mu musí být umožněno vidět a slyšet ostatní ptáky v chovu.

(6) Ustanovení odstavců 3 a 4 se vztahují na nově budované, rekonstruované nebo poprvé do provozu uváděné stáje pro běžce a od 1. 1. 2023 se vztahují na všechny stáje pro běžce.

§ 13a

Minimální standardy pro ochranu králíků

(1) Chovatel musí zajistit, aby prostory pro chov králíků králíkům umožňovaly
a) vstávat, uléhat a otáčet se bez obtíží, a zaujmout pozici vsedě se vzpřímenýma ušima,
b) ležet v uvolněné pozici s protaženými pánevními končetinami,
c) provádět normální pohyby při péči o povrch těla, přijímání potravy, vody a při hryzní,
d) projevovat jiné chování, například průzkumné a, je-li to vhodné, chování při hnízdění a mateřské chování.

(2) Ve všech budovách musí chovatel zajistit intenzitu světla dostatečnou k tomu, aby na sebe králíci navzájem viděli, aby mohli zrakem prozkoumávat své okolí a vyvíjet normální aktivity. Světelný režim a intenzita světla musí být takové, aby předcházely vzniku behaviorálních a zdravotních problémů, zejména degeneraci sítnice. Chovatel musí dodržovat 24-hodinový cyklus s dostatečně dlouhými nepřerušovanými periodami tmy, tvořícími přibližně třetinu dne, aby zvířata měla možnost odpočívat a projevovat své noční aktivity. Je-li králíkům poskytováno období stmívání, musí trvat nejméně 30 minut.

(3) Chovatel musí zajistit, aby králíci měli k dispozici vhodný materiál, zejména slámu, seno, dřevěné klacíky, který jim umožní zaměstnávat žvýkácké svaly a obrušovat zuby.

(4) Klece pro králíky chované venku musí být izolované, dobře větrané a navržené tak, aby králíci mohli bez obtíží udržovat svou tepelnou rovnováhu, a musí být zkonstruovány tak, aby chránily králíky před větrem, přímým slunečním světlem, srážkami, horkem, chladem a vlhkostí.

(5) Samice králíků musí mít přístup ke svým hnízdním boxům nejméně tři dny před očekávaným porodem, aby si mohly vytvořit hnízdo. Chovatel musí králíkům poskytnout dostatečné množství materiálů pro stavbu hnízda, zejména slámy, hoblin nebo jiných přírodních materiálů. Všechny kojící samice králíků musí mít možnost vzdálit se od svých mláďat.

(6) Samice králíků s mláďaty musí
a) být chovány v párech nebo ve skupinách a mít příležitost k sociálním interakcím v rámci odpovídajícího ustájení, nebo
b) mít alespoň zrakový nebo sluchový a čichový kontakt s příslušníky téhož druhu.

(7) Mladí králíci nesmí být odstaveni dříve než ve věku 28 dnů.

(8) Jateční králíci, kteří ještě nedospěli, nesmí být ustájeni individuálně. Kotce musí mít určitou plochu pokrytou vhodnou podestýlkou.

(9) Odstavce 1 až 8 se vztahují na zařízení, ve kterých je chováno více než 100 kusů dospělých králíků.

(10) Ustanovení odstavců 1 a 5 se vztahují na nově budovaná, rekonstruovaná nebo poprvé do provozu uváděná zařízení pro chov králíků a od 1. 1. 2023 se vztahují na všechna zařízení pro chov králíků.

-
- 1) Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 21/2000 Sb. m. s., o sjednání Evropské dohody o ochraně zvířat chovaných pro hospodářské účely.
 - 2) ~~Směrnice Rady 93/119/ES ze dne 22. prosince 1993 o ochraně zvířat při porážení nebo usmrcování.~~
Směrnice Rady 98/58/ES ze dne 20. července 1998 o ochraně zvířat chovaných pro hospodářské účely.
Směrnice Rady 1999/74/ES ze dne 19. července 1999, kterou se stanoví minimální požadavky na ochranu nosnic.
Směrnice Rady 2007/43/ES ze dne 28. června 2007 o minimálních pravidlech pro ochranu kuřat chovaných na maso.
Směrnice Rady 2008/119/ES ze dne 18. prosince 2008, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu telat (kodifikované znění).
Směrnice Rady 2008/120/ES ze dne 18. prosince 2008, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu prasat (kodifikované znění).
 - 2a) ~~§ 3 písm. w) § 3 písm. v) zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.~~
 - 2b) ~~Příloha A, bod II, odst. 7 první odrážka směrnice 93/119/ES.~~
 - 2c) ~~Příloha č. 2 nařízení vlády č. 615/2006 Sb., o stanovení emisních limitů a dalších podmínek provozování ostatních stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší.~~
 - 4) Zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ~~ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 162/2003 Sb. a zákona č. 282/2003 Sb. ve znění pozdějších předpisů.~~
 - 5) § 64a a 64b vyhlášky č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů.
 - 6) Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.
Vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů.
Směrnice Rady 2007/43/ES ze dne 28. června 2007 o minimálních pravidlech pro ochranu kuřat chovaných na maso.